

ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

Θέατρον Κοτοπούλη

«Τὸ ἀλεῦσθαι μία εἴκοσις ἡ δκᾶ». Πρωτότυπος ὁ τίτλος, ἀλλ᾽ ἡ ὑπόθεση; συνίθησ. Ο συγγραφεὺς τῆς φάρασσας δὲν γνωρίζουμεν ἄν κατέφυγεν εἰς τὴν ἀντεναριμαν ἐκ μετριοφροσύνης. Ἡμποροῦσε νὰ γράψῃ τὴν φάρσαν του λεπτοτέραν, ἔχει δὲ πρὸς τοῦτο πλήρη τὴν ἴκανότητα, ὡς ἀπέδειξαν τὰ «Κόκκινα γάντια». Ἡμπορεῖ νὰ εἰπῇ τις διὰ «Τὸ ἀλεῦνο κλπ.» ὡς σενάριον κινηματογραφικῆς ταινίας θὰ ἥτο πολὺ ἐπιτυχημένον. Καὶ τὸ ἔργον δὲ αὐτὸν καταδεικνύει τὴν ἐπὶ τοῦ εὐφυοῦς ἄλλως τε συγγραφέως ἐπίδιδασιν τοῦ κινηματογράφου. Πρόκειται περὶ ἑνὸς συζύγου, δῆτις σπεύδει εἰς ἐν τενδεῖς πρὸς ἐκδίκησιν δημιουρεῖται διὰ εἰς τὸν ἀκοινὸν ἕπειτα εἰς τὸν ἀκόσιος διὰ νὰ ἀγοράσῃ τὸ ἀκοιβαθρότον ἀλεῦνο, ἐν οἷς ἡ σύζυγος καὶ ἡ πεθερὰ τοῦ ἀπίστον συζύγου. Η ἐρωτέαν τὴν συρροΐν τοῦ κόσμου ἐκλαμβάνει ὡς γειτονένη ἀπὸ σκοτοῦν καὶ τὸν ὑβρίζει, αὐτὸς διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς λαϊκῆς ἐπιδρομῆς διανέμει γῦψον ἀντὶ ἀλεύρου, ἐμφανίζεται εἰς ἐνωμοτάρχης, δημιουργεῖται εἰς κυκεών, δῆτις καταλήγει εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ φίλου του διὰ σύντος ἔκπαιμε τὸ ἀστεῖον αὐτὸς πρὸς ἐκδίκησιν.

Η δις Κοτοπού η, δ κ. Μράντ καὶ δ κ. Παλμύρας ἔκπαιμαν διὰ ἡμιπόρεσαν διὰ νὰ κρατήσουν τὸ ἔργον.

Ο κ. Τ. Μωραϊτίνης, σκεφθεὶς ἐμπορικῶς ἡθέλησε νὰ μεταφέρῃ τοὺς *Βαμπίρ* ἐκ τοῦ κινηματογράφου εἰς τὸ θέατρον. Τὸ πρῶτον μέρος—τὰ ἄλλα δὲν ἐδόθησαν—ῆσαν «τὰ Μάτια ποῦ μαχείνον». Τὸ πνεῦμα τοῦ κ. Μωραϊτίνη τὸ πάγτοτε ἀνθηρὸν ἐσκόρπισε σπινθηρισμούς, ἀλλὰ τὸ ἔργον, στερούμενον τῶν κινηματογραφικῶν περιπτετειῶν καὶ ἀγορέκτως παιχθέν, στρέψε.

Ο «Ζηλιαρόγατος» εἶναι κωμῳδία *Ιταλικὴ* ἔξυπνα γραμμένη. «Ἐνας σύζυγος δῆτις βασανίζει τὴν γυναῖκα του μὲ τὰς ἐποψίας του σωφρονίζεται κάρις εἰς ἔνα παιγνίδι τὸ δόπιον ἡ γυναῖκα του τοῦ παίζει ἐν συνεννόήσει μὲ ἔνα κύριον, τὸν δόπιον ἐγγόρισε ἀκριβῆς διότι τὸν ἐρράπισεν ὁ ἄνδρας της χωρὶς ἐκεῖνος νὰ πταίῃ. Ο κ. Χρυσομάλλης ἔπαιξε ἐκτάκτως καλά, ὡς καὶ ἡ δ. Κοτοπούλη καὶ δ κ. Μράντ.

Θέατρον «Διονύσια»

«Ο Αλσηροκεφόδης». Ἐπίκαιρος κωμῳδία τῶν Γάλλων Μιράντ καὶ Μοντινάκ, παιχθεῖσα ἐπιτυχῶς εἰς τὸ Παρισιγόν θέατρον «Ἀντούάν». Εἶγαι εὐφρήν σάτυρα κατὰ τῆς αἰσχροκεφοδείας. Στρέφεται τὸ ἔργον περὶ ἔνα παγτοπάλην δῆτις ὑποστηρίζομενος ἀπὸ ἔνα μεγαλόσχημον ἐπιχειρηματίαν πλουτίζει καὶ ζῆται μετὰ τῆς οἰκογενείας του μεγαλοπρεπῶς ἀλλὰ συναισθανόμενος διὰ ἡ περιουσία του ἐγένετο εἰς βάρος τῶν ἄλλων, κλέπτει δ ἵδιος τὸ σπίτι του διὰ νὰ κάμῃ φιλανθρωπίας. Τοιοῦτος τύπος μετανοοῦντος διψηπλούτου, εἶνε βέβαια σπάνιος, ἀλλὰ πολὺ διδακτικὸς εἰς τὰς πονηρὰς αὐτὰς ἡμέρας τοῦ ἀθεμίτου κέρδους. Οι κ. κ. Λεπεγιώτης καὶ Βεάκης ἔπαιξαν πολὺ καλά γραιτιμένη δ' ἡ κ. Κυβέλη εἰς τὸν γεανικὸν ρόλον της.

«Η Αμπάρα» δρᾶμα τοῦ ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ καὶ

ἐρασιτέχνου τῆς σκηνῆς κ. Κωνστ. Ροδοκανάκη. Ο κ. Ροδοκανάκης ἔχει γράψη πολλὰ ποιήματα εἰς τὴν Γαλλικὴν ὡς καὶ μονόπορα ποιήματα, ἐν ἐκ τῶν ὄποιων ἔμετρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὑπῆξε πιργολέσποινα» ἔγινε δεκτὸν εἰς τὸ θέατρον τῆς Σάρρας Βεργιάρ. Τὸ «Ελληνικὸν ἔργον του, ἡ «Ἀιμάρα» ἀναπαριστᾷ τὰς πιραντοὺς τοῖς χωρικοῖς περὶ τιμῆς ἀντιλήψεις. Η θέσης τοῦ ἔργου εἶναι ἡ τὴν παράβασιν τῆς συζυγικῆς πίστεως πρέπει νὰ ἐπακολουθῇ δόρυς τῆς γαναικός, εὗται ἐκ μέρους τοῦ συζύγου, εἴτε ἐκ μέρους τῶν οἰκείων της πρόθετην ὄπανόρθωσιν καὶ ἱκανοποίησιν τῆς προσβληθείσης τιμῆς. Τὸ θέματις αὐτὸν πλειστάκις συνεχητήθη καὶ εἰς τὰ δικαστήρια καὶ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν. Ο συγγραφεὺς ὑποστηρίζει τὴν ὀργητικὴν δψιν τοῦ ξητήματος. Η Φωτεινή, ἡ οἵης δόπιας δ ούζυγος ἡτο εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἰλέσθη κατὰ τὴν ἀπουσίαν του ἐραστήν. Ἐπιστρέφει δ ἀνδρας της καὶ αὐτὴ κατανοεῖ τὸ σφάλμα της διὰ τὸ δόπιον οἱ συγχωριανοί της τὴν ψέγουν· δ ἀδελφός της ἐκδικητής τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς τὴν ἀπειλεῖ. Εἰς μίαν συγάγησιν της μὲ τὸν ἐραστήν, διὰ νὰ τοῦ εἴπῃ διὰ πρέπει νὰ χωρισθούν, δ ἀδελφός τούς βλέπει καὶ φονεύει τὴν ἀδελφήν του. Τὸν θάνατον της θρηνεῖ δ σύζυγος, εἰς μίαν δὲ στιχομήσιαν—τὸ καλλίτερον μέρος τοῦ ὅλου ἔργου—δ σύζυγος ἐπιτιθεται κατά τοῦ φονέως ἀδελφοῦ, ἀγνούμενος εἰς αὐτὸν τὸ δικαιωμα νὰ ἀναμιγνύεται εἰς τὰ οἰκογενειακά του, νὰ στερηθῇ τῆς μητρός τὰ ἀνήλικα παιδιά του, ἐνῷ δ ἀδελφός δ ἐκπροσωπῶν τὰς κατούσας παραφορᾶς ἀρπάζει τὴν ἀμπάραν, τὸν σιδηροῦν μοχλὸν τῆς θύρας, δι' οὐδ συγγραφεὺς συμβολίζει τὸ ἀπόρρητον τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας καὶ φονεύει τὸν φονέα, ἐνῷ εἰς γέρων τσοπάνος, ἐκπροσωπῶν τὴν ποιητὴν γνωμήν, ψιλυρδίζει τὸ δοξαστικόν «Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ...».

Σκηνικῶς τὸ ἔργον ἔχει ἀτελείας, ἡ πλοκὴ βεβιασμένη, δ δὲ διαλογος δὲν εἶναι χωριάτικος. Εκφάζονται κοινωνιολογικαὶ σκέψεις προσήκουσαι εἰς ἀνεπιγμένους ἀνθρώπους.

Η ὑπόκρισις πολὺ καλή. Ἐκτὸς τῆς κ. Κυβέλης ἡ δοπία ἡδοκετά ἐκφραστική, δ κ. Παπαγεωργίου ἀριστος ὡς γέρων τσοπάνος, δ κ. Βεάκης εὐγλωττος διώτας πάντοτε καὶ δ κ. Παρασκευᾶς πλήρης μέρους καὶ ἀκδικήσεως.

Ο κ. Ι. Παξινός, ἀφιέρωσε ὅλην τὴν πινευματικὴν παραγωγὴν του εἰς τὸ θέατρον. Νέον ἔργον του παρεστάθη εἰς τὰ «Διονύσια», τὸ «Ἀσπρό κοράκι» κωμῳδία τρίπταντος. Εἶνε καλογραμμένη, ἔχει πολλὰς ἔξυπνάδας καὶ σκηνικήν δεξιότητα· ἀλλ' ἡ ὑπόθεσης εἰνε πολὺ ἀπλῆ, λείπονται δὲ οἱ χαρακτῆρες τῶν προσώπων. «Ἐνας μονταίν-Λέων—έρωτοροπεῖ μὲ τὴν γυναῖκα του φίλου του, δῆτις τοῦ προξενεύη μίαν κόρην μὲ δύο ἐκατομμύρια ἀλλὰ πολὺ ιδιόρρυθμον. Οι σύζυγοι ζωρίζουν, ἀλλ' ὁ Λέων δὲν ἡμπορεῖ νὰ μνεχθῇ, διώτας καὶ δ σύζυγος της, τὰς ιδιοτροπίας τῆς ἐρωμένης του, καὶ εὐθίσκει τὴν εὐτυχίαν—τὸ ἀσπρό κοράκι—εἰς τὴν πολύφερνον κόρην. «Ολοι οἱ ἥθοποιοι, προεξάρχοντος τοῦ κ. Λεπεγιώτου, ἔπαιξαν μὲ πολὺ μπρίο.

Δημοτικὴ Θέατρον

Περὶ τὸ ὄνομα τοῦ κ. Καλομοίρῃ γίνεται πάγτοτε θόρυβος, δοσὶς περίπου καὶ ὁ θόρυβος τῶν δογάνων εἰς τὰ μελοδράματά τού. Διὰ τὸ «Δακτυλίδι τῆς μάνας» τὸ γεώτατον «μουσικόδραμα» ὅπερ ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὸ δρᾶμα τοῦ μακαρίτου Καμπύση (κατὰ διασκευὴν τοῦ κ. Χόρου) ἐγράφησαν πνήλλα καὶ ἀντιφάσοντα. Εἴλικρινεῖς καὶ ἀνεπηρέαστοι κριταί. δυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν εὐθὺς εἰς συμπεράσματα, ἀποφεύγοντες λεπτομερείας, αἱ ὅποιαι διὰ τοὺς μὴ εἰδικοὺς θὰ ἥσαν ἵσως φορτικαί. Ως μορφὴ εἶνε τὸ «Δακτυλίδι» ἀνότερον, λυρικώτερον καὶ συμμετρικώτερον τοῦ «Πρωτομάστορα». Δὲν ἴκανοποιεῖ ὅμως τοὺς ἀναμένοντας περισσοτέρουν ἔμπνευσιν ἀπὸ τὸν μεστὸν ἄλλως ζωῆς καὶ ἐργατικώτατον συνδέτην. Εἶνε ἐπίσης ἐλληνικώτερον τὸ «Δακτυλίδι». Τὸ κυριαρχοῦν μοτίβο εἶνε τὰ Κάλαντα τῶν Χριστογέννων—τὸ ὡραιότερον μέρος τοῦ ὄλου ἔργου—τὰ ὅποια ἀνέπτυξεν ὁ μουσουργὸς κατὰ τρόπον ἀριστον. Ἡ ἐντύπωσις τοῦ κοινοῦ ὑπῆρξεν ἐκτάκτως εὐθενῆς διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτήν. Ἀτυχῆς ὑπῆρξεν ὁ κ. Καλομοίρης εἰς τὸ μπαλλέτο Καλλικαντζάρων καὶ Νηροῦδων. Ἐχρειάζετο περισσοτέρα μελέτη ἀπὸ λαογραφικῆς ἀπόφεως. Ἐπρεπε νὰ εἰχεν ἐλληνικὸν χαρακτῆρα.

Τὸ σύγολον, κομφαστικόν. Ἡ α' πρᾶξις μακροτάτη. Ἡ β' εἶνε ἐν ὄντερον, μὲ μόνον τὸ τραγοῦδι τῆς Νεράϊδας καὶ τὸν ὑμνογον τοῦ «Ηλιού ἄξια προσοχῆς. Καλλιτέρα ἡ γ' πρᾶξις μὲ τὰ τροπάρια καὶ τὴν ἐπανάληψην τῶν καλάντων καὶ τὸ μοιδολόγι τῆς Μάνας. Ἐν γένει τὸ ἔργον παρουσιάζει προστάθεια τεχνικῆς ἀναπτύξεως δημοτικῶν μοτίβων καὶ σύμφωνικὸν πλούτον, σύμφωνον· πρὸς τὴν γεωτέραν ἀντίληψιν τῆς παγκόσμιου μουσικῆς. Ὁ κ. Καλομοίρης δὲν ἀντιγράφει ἀπλῶς τὴν δημοτικὴν μουσικήν, ἀλλὰ δημιουργεῖ. Τοία μόνον ὑπάρχουν Ἑλλ. μοτίβα· διὰ τὰ ἄλλα εἶνε ἀτομική του ἐμπνευσις. Τὸ ὄλον ἔργον, μονότονον, καὶ τούτο διότι τὸ λιμπότερο στερεῖται σκηνικῆς δράσεως, κατάλληλον μόνον δι' ἀνάγνωσιν. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου ἐλαττωματική. Πενιχρὸς καὶ ἀκαλαίσθητος διάκοσμος, στενοχωρημένες ἡ φωνές. Ἡ δεσπ. Παντζοπόλουν δὲν ἦτο κατάλληλος διὰ τὸν δυσβάστακτον χόλον τῆς πρωταγωνιστίας. Ἐρασιτεχνισμοὶ δὲν ταιριάζουν εἰς ἔργα ἀπαιτοῦντα καὶ ἔντασιν καὶ ἔκτασιν φωνῆς καὶ ἥθοποιαν ἔμπειρον. Ὁ κ. Ἀγγελόπουλος ἀριστος εἰς τὰ Κάλαντα. Πολὺ καλὸς καὶ ὁ κ. Βλαχόποολος, ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ κ.

Μωραΐτης ὑπελείφθη. Διὰ τὸ μπαλέττο, τι νὰ εἰπῇ τις; Παροδία, πρωτοφανοῦς ἀκινησίας καὶ ἀδεξιότητος συνο, θύλευμα.

Ἡ δευτέρα παράστασις τῶν μονοπράκτων Συμμαχιῶν ἔργων εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον περιέλαβεν ἐν Ἀγγλικόν, ἐν Βελγικόν καὶ ἐν Ἰταλικόν ἔργον. Παρεστάθη ἡ γνωστοτάτη «Φλωρεντινὴ τραγῳδία», τὴν ὅποιαν εἶδομεν ἔως τώρα πολὺ καλλίτερα παιζομένην. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παιχθῇ ἄλλο Ἀγγλικὸν ἔργον; Τὸ Βελγικόν ἦτο ἐν πρωτοτυπώτατον καὶ δυσκολώτατον εἰς ἐκτέλεσιν δρᾶμα τοῦ Μαίτεολικην «Μέσα στὸ σπίτι». Μὲ πολλὴν δύναμιν γραμμένον, ἦτο καὶ τὸ καλλίτερον παιχθέν. Ἐκράτησεν ἀμείωτον τὸ ἔνδιαφρέον τῶν θεατῶν καὶ ἐπροκάλεσε ζωηράν συγκίνησιν μὲ τὴν βιβήγη ὑπόκρισιν. Ἡ κ. Κυβέλη πολὺ καλύ εἰς τὸν περιεργότατον χόλον τῆς τῆς μιμικῆς, διότι φαίνεται μόνον εἰς τὸ βάθος, εἰς τὸ σπίτι, χωδὶς νὰ ἀκούεται ἡ φωνή της. Διηγοῦνται δὲ τὴν τραγῳδίαν — ἀγγελία πνιγμοῦ μιᾶς κόρης εἰς τὴν οἰκογένειαν — οἱ διαβάται τοῦ δρόμου ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Τὸ Ἰταλικόν ἔργον ἦτο τὸ ἀτυχέστερον, καίτοι ἔστάλη κατ' ἐκλογήν ὑπὸ τῆς Ἰταλικῆς ἔταιρειας τῶν συγγραφέων. Εἶνε ἔργον τοῦ Ἱωσήφ Τζούκα καὶ τιτλοφορεῖται «Υπὸ τὸν ζυγόν». Διερμηνεύει τὸν πόθον τῶν ἀλυρώτων πλήθυσμῶν τοῦ Ἀνω Ὑζόντζο, στερεοῖται διως πτοῦς καὶ ἐστεφοκότητος,

Εασιλιπὸν Θέατρον

Ἡ δεσποινίς Κοῦλα Ζερβοῦ ἔκαμε τὴν πρώτην ἐμπράνισίν της, συμπρᾶξε ἔρσιτεχνῶν, μετά τὴν ἐκ Παρισίων ἐπιστροφήν της. Καίτοι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἔργου τῆς τραγικῆς σογάτας τοῦ Χρηστομάνου «Τὰ τρία φιλιά» δὲν ἦτο ἐπιτυχής, ἔπαιξε μὲ πολλὴν λεπτότητα καὶ τέχνην εἰς τὰς δραματικὰς μεταπτώσεις. Ἡ δ. Ζερβοῦ εἰς τὴν κομιεντή μᾶς ἐπιφυλάσσει ἀσφαλῶς μεγαλειτέρας ἐπιτυχίας. Ἡ δεσπ. Μπενή Ψάλτη ὡς Λιάνα ἔδειξεν ἐν ἀληθινὸν τάλαντον ἥθοποιας. Ὁ κ. Τσιτσιλιάνος πολὺ καλὸς ὡς Φαίδης. Τὰ δόλα μέρη είχον οἱ κ. κ. Φωκᾶς ὡς Ιατρὸς καὶ Φίλων, ὡς ὑπηρέτης.

Θεατρικὰ εἰδήσεις

Ἀπέθανεν εἰς τῶν κοατίστων παλαιῶν ἥθοποιων, ὁ Ἀδανάσιος Περιδῆς, ἐν ἡλικίᾳ 50 ἑταῖρη. Διεκρίθη πάντοτε διὰ τὴν φιλότιμον, ἀθόρυβον καὶ εὐσυνειδητού ἀφοσίωσίν του εἰς τὸ θέατρον, δημιουργήσας όρλους εἰς οὓς ἐκτάκτως διεκρίθη. Ως Ἀβλάριος εἰς τὴν «Φαύσταν» τοῦ Βερναρδάκη, ὡς Σαϊλώκ εἰς τὸ «Ἐμπορον» τῆς Βενετίας ἔγεινεν ἀσυναγώνιστος.

⌘ ΓΡΑΜΜΑΤΑ καὶ ΤΕΧΝΑΙ ⌘

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἡ νέα ἐπιτροπὴ τῆς Διαρκοῦς Καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως διὰ τὸ ἔτος 1918 ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κ. κ. Β. Μποκατσιάμπη ὡς προέδρου, Ε. Ἰωαννίδου ὡς γραμματέως, Α. Καλούδη, Σ. Μηλιάδου καὶ Ν. Γεωργαντῆ. Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ Ζαππείῳ αἴθουσα τῆς Ἐκθέσεως κατελήφθη διὰ στρατιωτικᾶς ἀνάγκας, σκέψις γίνεται ὅπως διοργανωθῇ ἡ ἐκθέσις εἰς αἰθουσαν τοῦ «Παρονεσσοῦ» ἢ τοῦ Πολυτεχνείου.

— Κατὰ τὴν λήξασαν Διαρκῆ Καλλ. Ἐκθεσιν

ἐπωλήθησαν καὶ δύο ἔργα τῆς δεσποιν. Εὐδοκίας Σαμοῖλη.

— Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Εκπαιδευτικοῦ Συνδέσμου, κατὰ πρότασιν τοῦ προέδρου αὐτοῦ κ. Ἀθαν. Βρυζάκη, ἀπεράσισε νὰ στήσῃ μαρμάρινην προτομὴν τῆς ἀειμνήστου Αἰκατερίνης Λασκαρίδης εἰς τὴν φωτικήν της προσωπικήν της. Η προτομὴ της Λασκαρίδης παρατίθεται στην προσωπική της προσωπικής προτομής, ἡ οποία παρατίθεται στην προσωπική της προτομής.